

sig i et klima, der adskiller sig væsentligt fra førkrigs-klimaet, at nødvendiggøre stats-hjælp i forskellig form.

Det er i denne forbindelse karakteristisk, at general de Gaulle i sin tale af december 1960 fremhævede, at planen for fransk økonomi, der her udarbejdes i nært samarbejde med alle interesserede erhvervs-grene og tilrettelægges yderst detaljeret, burde få endnu fastere karakter end hidtil og samle den franske befolkning. Premierminister Debré har for ganske nylig henvist til denne udtalelse og understreget, at staten for at sikre den fornødne investeringsrate kunne blive tvunget til indgreb. Premierministeren har i denne forbindelse refereret til den kendsgerning, at de økonomiske byrder, der hviler på Frankrig, også inden for forsvaret, atomvåben og i form af hjælp til underudviklede lande, er så tunge, at de fornødne investeringer ikke nødvendigvis kan opnås alene ved det private initiativ.

Skønt Frankrigs medvirken i fællesmarkedet kan tages som udtryk for en beslutning om i fremtiden ganske at bryde med den tidligere stærkt protektionistiske handelspolitik, må det dog understreges, at den interventionistiske tradition i Frankrig fortsat er stærk.

Dertil må føjes, at den franske regering kun i mindre udstrækning har truffet særlige foranstaltninger i anledning af fællesmarkedets etablering, men viser det sig nødvendigt, vil sådanne foranstaltninger utvivlsomt blive truffet, så længe de er forenelige med Romtraktaten; og som det vil fremgå af nedenstående, har staten allerede i forvejen mulighed for kraftig intervention.

Da det for Frankrigs vedkommende er vanskeligt at give en fyldestgørende besvarelse af spørgsmålet om det offentliges intervention i erhvervslivet, giver man først nedenfor en almindelig oversigt over „statens andel“ i fransk erhvervsliv.

Derefter følger en til nærværende redegørelse knyttet mere detaljeret oversigt over de organisatoriske arrangementer, der er truffet i tidens løb med henblik på at bistå og påvirke fransk erhvervsliv. Det er imidlertid ikke muligt alene på grundlag af denne oversigt ganske at skønne over de enkelte indgrebs praktiske konsekvenser, og oversigten kan virke overvældende gennem det antal

af institutionelle arrangementer, der er truffet.

Statens andel i fransk erhvervsliv opgøres summarisk derhen, at den franske stat kontrollerer ca. 20 pct. af kapitalen i franske handels- og industrivirksomheder. Dette tal er imidlertid på ingen måde typisk, idet procenten varierer kraftigt efter erhvervs-sektoren. Inden for kraftproduktionen opgør man statens andel i kapitalen til ca. 60 pct., hvoraf 95 pct. i kulproduktionen, 95 pct. i gasproduktionen, 90 pct. i elektricitetsproduktionen og 15 pct. i oliesektoren.

Inden for transportområdet opgøres statens kapitalandel til 70 pct., nemlig 100 pct. inden for jernbanerne, 95 pct. inden for luftfarten og 40 pct. inden for skibsfarten.

Inden for bankvirksomheden anslås statens kapitalandel til 45 pct., inden for forsikringsvirksomheden til 45 pct.; endelig udgør statens andel af flyvemaskinproduktionen 60 pct. og andelen af automobilproduktionen 20 pct.

Også de sidst anførte tal er relativt summariske, og en nærmere opdeling viser et endnu mere broget billede. Som eksempel kan nævnes, at staten ejer Renaultfabrikkerne, som er de største automobilfabrikker i Frankrig og de næststørste i Europa. Disse fabrikker drives dog efter rent erhvervsmæssige principper.

Hvad angår rammen omkring bistanden til fransk erhvervsliv, henviser man til nedenstående oversigt, der er opdelt i fire afsnit: I. Statens direkte støtte, II. Statens indirekte støtte, III. De store finansieringsinstitutter og IV. Eksporthjælp.

Ved bedømmelsen af de i nærværende redegørelse indeholdte oplysninger bør det i øvrigt erindres, at statens indflydelse på lønfastsættelsen ikke er ganske ringe, idet de nationaliserede industriernes lønfastsættelse sker efter aftale med regeringen. Statens indflydelse på socialpolitikken er også stærk.

Endelig henledes opmærksomheden på, at det som bekendt var Frankrig, der under forhandlinger om Romtraktaten stærkest fremhævede nødvendigheden af økonomisk og social „harmonisering“. Frankrig havde herved for øje, at andre medlemslande af Fællesskabet i højere grad end Frankrig accepterede den frie konkurrence, og at harmonisering derfor måtte tilvejebringes for at skabe et ensartet udgangspunkt.